

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan zuivelboerderij Den Eelder, Molen Achterdijk 3 in Well

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

7 mei 2019 / projectnummer: 3243

1 Advies over het MER in het kort

De gemeente Maasdriel wil een uitbreiding van zuivelboerderij (melkveehouderij) Den Eelder aan de Molendijk 3 te Well mogelijk maken door vergroting van het bouwblok (van 7 naar 12,4 hectare). De uitbreiding bestaat uit de bouw van drie nieuwe stallen voor melkvee, ter vervanging van een oude stal, en vergroting van de zuivelfabriek. Het vergunde aantal dieren neemt niet of nauwelijks toe, maar de dieren krijgen wel meer ruimte en de zuivelproductie wordt gemoderniseerd en uitgebreid. Voor het besluit hierover is een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De gemeenteraad van Maasdriel heeft de Commissie gevraagd te adviseren over de inhoud van het MER. In dit advies spreekt de Commissie voor de milieueffectrapportage zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

Wat blijkt uit het MER?

Het MER laat zien dat de uitbreiding van het melkveebedrijf en de zuivelfabriek niet leidt tot aanzienlijke negatieve milieugevolgen. Omdat het maximum aantal te houden dieren niet toe neemt en oude stallen worden vervangen door moderne stallen zal de uitstoot van geur, fijn stof en ammoniak niet toenemen. Er is volgens het MER sprake van een beperkte toename van de verkeershinder en licht negatieve effecten op het landschap. In het MER zijn ook andere huisvestingssystemen en voer- en managementmaatregelen onderzocht. Deze alternatieven leiden tot een iets lagere ammoniakuitstoot.

Wat is het advies van de Commissie?

Het MER is goed leesbaar, beknopt en overzichtelijk en voorzien van ondersteunende tabellen en illustraties. De samenvatting geeft snel inzicht in de belangrijkste conclusies van het MER voor de besluitvorming.

De Commissie signaleert bij de toetsing van het MER een tekortkoming. Zij acht deze informatie essentieel voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over het bestemmingsplan. Het MER is wel duidelijk over het maximaal aantal te houden dieren in de nieuwe stallen, maar niet over de maximale uitbreiding van de zuivelfabriek die het bestemmingsplan mogelijk maakt. De effecten daarvan, vooral als gevolg van een toename van verkeersbewegingen, zijn daardoor mogelijk onderschat.

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar beoordeling toe en geeft ze aandachtspunten voor de op te stellen aanvulling en voor het vervolgtraject.

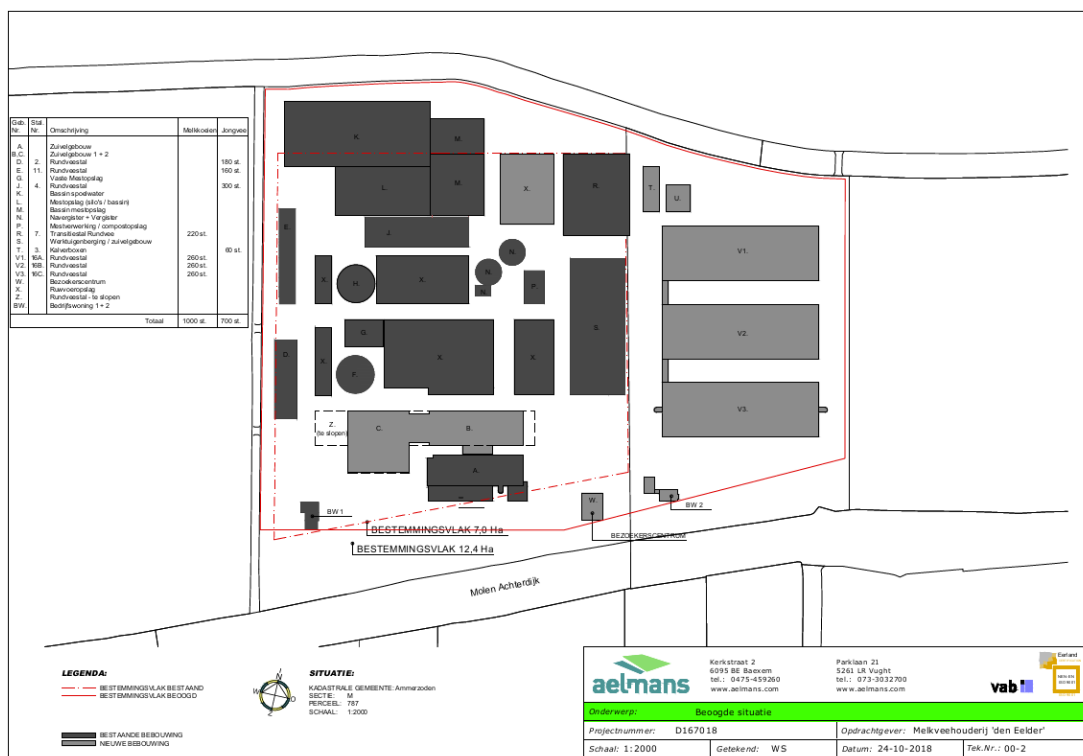
Achtergrond

Voor de uitbreiding van het melkveebedrijf met nieuwe stallen en het zuivelgebouw is vergroting van het bouwvlak nodig, van 7 hectare naar 12,4 hectare. Hiervoor wordt door de gemeente Maasdriel een zogenaamd postzegelbestemmingsplan opgesteld. Omdat dit plan kaderstellend is voor m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten - wijziging van een inrichting voor het houden van meer dan 200 melkkoeien (D14) en wijziging van een zuivelfabriek met een capaciteit van meer dan 30.000 ton/jaar (D36) - wordt voor de besluitvorming over het bestemmingsplan een plan-m.e.r.-procedure doorlopen.

Waarom een advies?

De onafhankelijke Commissie m.e.r. is bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. De Commissie schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval de gemeenteraad van Maasdriel – besluit over het bestemmingsplan.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt door nummer [3243](#) op <http://www.commissiemer.nl> in te vullen in het zoekvak.

Figuur 1: Voorgenomen bedrijfsvernieuwing; de lichtgrijze delen zijn nieuw ten opzichte van de huidige situatie (bron: MER)

2 Toelichting op het advies

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en geeft zij een advies voor de op te stellen aanvulling. Dit advies is opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming. In de tekst wordt ook een aantal aanbevelingen gedaan. Deze zijn bedoeld om de kwaliteit van de besluitvorming, nu en in de toekomst, te verbeteren.

2.1 Uitgangspunten effectbeoordeling

Maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan

De beoordeling van de effecten van een bestemmingsplan moet uit gaan van de maximale ontwikkelingsmogelijkheden die dit plan biedt. In het onderhavige ontwerpbestemmingsplan zijn de omvang van de stallen en overige voorzieningen en de maximale aantallen dieren (1000 melkkoeien, 700 stuks jongvee) vastgelegd. Daarmee is verzekerd dat op basis van dit bestemmingsplan niet meer dieren gehouden kunnen worden dan waar in de effectbeoordeling in het MER van uit is gegaan.

Voor de verwerkingscapaciteit van de zuivelfabriek is in het ontwerpbestemmingsplan geen maximum vastgelegd, behalve 'milieucategorie 3.2'.¹ In de huidige situatie bedraagt de capaciteit circa 15.000 ton per jaar. Het grootste deel van de productie vindt plaats met zuivel van het bedrijf zelf, een beperkt gedeelte (ca. 10%) wordt van elders aangevoerd.

Uit het MER is nog niet duidelijk hoe groot de capaciteit zal worden, maar een capaciteit van meer dan 30.000 ton per jaar wordt niet uitgesloten (p. 18 van het MER) en de maximale capaciteit zou volgens het ontwerpbestemmingsplan 55.000 ton/jaar bedragen. Het ligt voor de hand dat hiervoor een aanzienlijk grotere hoeveelheid melk moet worden aangevoerd van buiten het bedrijf.² Zowel de aanvoer van melk als de afvoer van producten zal leiden tot een toename van vervoersbewegingen en daarmee tot extra geluidsoverlast en emissie van NO_x. In het MER is aangegeven dat het aantal vervoersbewegingen licht zal toenemen³, maar is niet duidelijk van welke maximale verwerkingscapaciteit en aan- en afvoer van melk(producten) is uitgegaan.⁴ Daarmee is niet duidelijk of in het MER is uitgegaan van de maximale mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER de maximale mogelijkheden van de zuivelfabriek te beschrijven en in te gaan op de gevolgen daarvan voor de verkeersstromen en de afgeleide effecten op geluidhinder en emissie van NO_x. Een andere mogelijkheid om het MER in overeenstemming te brengen met het bestemmingsplan is de maximale verwerkingscapaciteit zodanig vast te leggen dat deze (aantoonbaar) overeenkomt met de uitgangspunten van het MER.

Uitgangspunten beweiding

De effectbeoordeling maakt soms gebruik van emissiefactoren die gelden voor situaties waarin beweiden wordt toegepast. De Commissie is van mening dat niet aannemelijk is gemaakt dat in de nieuwe bedrijfsopzet kan worden voldaan aan de criteria die gelden voor beweiden. Om van beweiding te mogen spreken dienen de koeien gedurende het jaar

¹ Het ontwerpbestemmingsplan geeft aan dat "een bedrijfsactiviteit met een maximale milieucategorie 3.2 als bedoeld in VNG brochure Bedrijven en milieuzonering" toegestaan is. Op grond van deze brochure is de maximale capaciteit 55.000 ton/jaar.

² Een melkkoe produceert gemiddeld ruim 8.000 kg melk per jaar, met een bandbreedte naar boven tot ca 11.000 kg. Met het huidige aantal melkkoeien (ca 600) kan per jaar ca 6.000 ton zuivel van eigen dieren worden verwerkt. In de huidige situatie wordt ca drie maal per week per tankwagens (geiten)melk aangevoerd van elders. Bij maximale capaciteit (1.000 melkkoeien) kan ca 10.000 ton eigen zuivel per jaar worden verwerkt. Het overige moet van elders worden aangevoerd. In tabel 6.3 van het MER wordt uitgegaan van een aanvoer van 3 transporten per week. Als dat met een grote tankwagen gebeurt dan is dat max 100 ton per week, wat overeenkomt met 5.000 ton per jaar.

³ Op p. 35 van het MER is aangegeven dat het aantal vrachtwagens zal toenemen van 25 naar 30 per dag.

⁴ Bij de berekening van stikstofdepositie ten behoeve van de Wnb-vergunning is aangegeven dat rekening is gehouden met uitbreiding van de zuivelfabriek en extra verkeer, maar ook hier is niet duidelijk van welke capaciteit is uitgegaan.

tenminste 720 uur te worden geweid en moet een bedrijf hiervoor over voldoende huiskavel beschikken (voor weidemelk wordt als maximum 10 koeien/ha huiskavel gehanteerd). Het bedrijf Den Eelder beschikt over een huiskavel van geringere omvang. De beoogde bedrijfsopzet met veel afzonderlijke groepen melkkoeien maakt het bovendien ook minder aannemelijk dat alle melkkoeien aan de vereisten voor weidegang kunnen voldoen.

In bijlage 4 bij het MER zijn ook de effecten berekend met een hogere emissiefactor, die geldt als uitgegaan wordt van een situatie zonder beweiden. Hieruit blijkt dat de conclusies over de effecten van fijn stof niet zullen wijzigen.

2.2 Provinciaal Plussenbeleid

In het MER is niet gerefereerd aan het 'Gelders Plussenbeleid'⁵. De toelichting op het ontwerpbestemmingsplan stelt dat dit beleid niet van toepassing is op de voorgenomen uitbreiding, omdat melkveehouderijen hiervan uitgezonderd zijn. De Provincie Gelderland heeft echter op 1 maart 2019 de Omgevingsverordening herzien, waardoor de uitgangspunten van het Plussenbeleid zijn gewijzigd. Melkveehouderijen zijn niet langer uitgezonderd van dit beleid en de criteria voor grondgebondenheid zijn verduidelijkt.

Los van de vraag of het Plussenbeleid formeel van toepassing is, lag het vanuit de doelstellingen van dit beleid volgens de Commissie voor de hand om na te gaan of het initiatief hiermee (in grote lijnen) niet conflicteert.

- De Commissie adviseert om bij besluitvorming over het bestemmingsplan aan te geven hoe het initiatief zich verhoudt tot de doelstellingen van het Plussenbeleid.

2.3 Uitvoerbaarheid voorkeursalternatief

Voor het voorkeursalternatief zoals dit in het MER en in het ontwerp-bestemmingsplan is opgenomen is op 6 oktober 2017 een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb) verleend door de Provincie Gelderland. Deze vergunning is echter niet onherroepelijk omdat hiertegen beroep is ingesteld.⁶ Als deze vergunning wordt vernietigd door de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State zal worden terug gevallen op de eerder verleende vergunning van 10 augustus 2016. Deze vergunning is gaat uit van een iets andere bedrijfsopzet en een iets kleiner aantal melkkoeien (990 in plaats van 1000).

Op pagina 44 van het MER is deze terugvaloptie duidelijk beschreven. Het gaat om een emissiearm stalsysteem voor de drie stallen, zodanig dat de stikstofdepositie nergens in de onderzochte Natura 2000-gebieden hoger uitvalt dan volgens de vergunning uit 2016 is toegestaan. Dit is onderbouwd met AERIUS-berekeningen. De Commissie concludeert dat het MER een uitvoerbaar alternatief beschrijft, ook als aangevraagde Wnb-vergunning zou worden vernietigd.

⁵ Het Plussenbeleid is in 2017 vastgesteld door Provinciale Staten. Met dit beleid geeft de provincie veehouders de ruimte om hun bedrijf te ontwikkelen, maar onder voorwaarden. Belangrijke voorwaarden zijn dat de veehouder in gesprek gaat met de omgeving over zijn plannen en extra investeert in dierenwelzijn, milieu en/of ruimtelijke kwaliteit.

⁶ Dit beroep is ingesteld omdat in deze vergunning een beroep wordt gedaan op ontwikkelingsruimte van het Programma Aanpak Stikstof (PAS).

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Sjoerd Bokma

dr. Henk Everts

drs. Pieter Jongejans (secretaris)

dr. Kees Linse (voorzitter)

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Partiële herziening van het bestemmingsplan.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit D14, "wijziging van een melkveehouderij (meer dan 200 koeien)" en D36 "uitbreiding van een zuivelfabriek". Daarom is een plan-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit

Gemeenteraad van Maasdriel.

Initiatiefnemer besluit

College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Maasdriel.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft alle zienswijzen en adviezen gelezen die het bevoegd gezag heeft toegestuurd. Ze heeft ze in haar advies verwerkt, voor zover relevant voor het MER.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3243](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

